

3. Воронкова В. Г., Нікітенко В. О. Сучасна геокультура як соціокультурний феномен культурної глобалізації / Гілея: науковий вісник: [зб. наук. пр.]. – К.: Вид-во УАН ТОВ «НВП» «ВІР», 2013. – Вип.72. – С.487–492.

4. Кивлюк О. П. Освітня культура інформаційного суспільства в контексті глобалізаційної реальності / О. П. Кивлюк // Гілея: науковий вісник Запорізької державної інженерної академії: [зб. наук. пр.]. – Запоріжжя: Вид-во ЗДІА, 2016. – Вип.67. – С.225–232.

5. Кивлюк О. П. Моделювання інформаційних процесів в контексті інформатизації суспільства / О. П. Кивлюк // Гілея: науковий вісник: [зб. наук. пр.]. – К.: Вид-во УАН ТОВ «НВП» «ВІР», 2014. – Вип.80. – С.222–226.

6. Кивлюк О. П. Глобалізація та інформатизація освіти в предметному полі філософії освіти / О. П. Кивлюк // Гілея: науковий вісник Запорізької державної інженерної академії: [зб. наук. пр.]. – 2014. – Вип.57. – С.192–200.

7. Кириченко М. О. Інформатизація як фактор оптимізації ідеології інформаційного суспільства та забезпечення його сталого розвитку / М. О. Кириченко // Scientific Journal «ScienceRise: Pedagogical Education». – №1 (9) 2017. – С.46–50.

8. Максименюк М. Ю., Нікітенко В. О. Інформаційно-комунікативне суспільство як різновид складної соціальної системи і взаємодії / М. Ю. Максименюк, В. О. Нікітенко // Гілея: науковий вісник Запорізької державної інженерної академії: [зб. наук. пр.]. – Запоріжжя: Вид-во ЗДІА, 2016. – Вип.66. – С.266–278.

9. Мельник В. В. Формування концепції інформаційного менеджменту: сутність, задачі, основні напрями розвитку / В. В. Мельник // Гілея: науковий вісник Запорізької державної інженерної академії: [зб. наук. пр.]. – Запоріжжя: Вид-во ЗДІА, 2014. – Вип.56. – С.208–217.

10. Мельник В. В. Культура буття людини як соціокультурний феномен / В. В. Мельник // Гілея: науковий вісник Запорізької державної інженерної академії: [зб. наук. пр.]. – Запоріжжя: Вид-во ЗДІА, 2015. – Вип.60. – С.253–268.

11. Філософія людини як шлях гуманізму та гідності у граничному бутті суспільства: підхід філософської антропології та метаантропології: збірник наукових праць. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. 30–31 березня 2015 р. / За заг. ред. Хамітова Н. В. – Київ: Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – 150 с.

References

1. Vlasenko F. P. Virtual'na real'nist' jak prostir socializacii' indyvida / F. P. Vlasenko // Gumanitarnyj visnyk Zaporiz'koi' derzhavnoi' inzhenernoi' akademii': [zb. nauk. pr.]. – Zaporizhzhja: Vyd-vo ZDIA, 2014. – Vyp.56. – S.208–217.

2. Voronkova V. G., Sosnin O. V. Formuvannja informacijnogo suspil'stva v Ukraїni: vyklyk chy potreba chasu? / V. G. Voronkova, O. V. Sosnin // Gumanitarnyj visnyk Zaporiz'koi' derzhavnoi' inzhenernoi' akademii': [zb. nauk. pr.]. – Zaporizhzhja: ZDIA, 2015. – Vyp.60. – S.13–24.

3. Voronkova V. G., Nikitenko V. O. Suchasna geokul'tura jak sociokul'turnyj fenomen kul'turnoi' globalizacii' / Gileja: naukovyj visnyk: [zb. nauk. pr.]. – K.: Vyd-vo UAN TOV «NVP» «VIR», 2013. – Vyp.72. – S.487–492.

4. Kyvljuk O. P. Osvitnja kul'tura informacijnogo suspil'stva v konteksti globalizacijnoi' real'nosti / O. P. Kyvljuk // Gumanitarnyj visnyk Zaporiz'koi' derzhavnoi' inzhenernoi' akademii': [zb. nauk. pr.]. – Zaporizhzhja: Vyd-vo ZDIA, 2016. – Vyp.67. – S.225–232.

5. Kyvljuk O. P. Modeljuvannja informacijnyh procesiv v konteksti informatyzacii' suspil'stva / O. P. Kyvljuk // Gileja: naukovyj visnyk: [zb. nauk. pr.]. – K.: Vyd-vo UAN TOV «NVP» «VIR», 2014. – Vyp.80. – S.222–226.

6. Kyvljuk O. P. Globalizacija ta informatyzacija osvity v predmetnomu poli filosofii' osvity / O. P. Kyvljuk // Gumanitarnyj visnyk Zaporiz'koi' derzhavnoi' inzhenernoi' akademii': [zb. nauk. pr.]. – 2014. – Vyp.57. – S.192–200.

7. Kyrychenko M. O. Informatyzacija jak faktor optymizacii' ideologii' informacijnogo suspil'stva ta zabezpechennja jogo stalogo rozvytku / M. O. Kyrychenko // Scientific Journal «ScienceRise: Pedagogical Education». – №1 (9) 2017. – С.46–50.

8. Maksymenjuk M. Ju., Nikitenko V. O. Informacijno-komunikatyvne suspil'stvo jak rıznyvid skladnoi' social'noi' systemy i vzajemodii' / M. Ju. Maksymenjuk, V. O. Nikitenko // Gumanitarnyj visnyk Zaporiz'koi' derzhavnoi' inzhenernoi' akademii': [zb. nauk. pr.]. – Zaporizhzhja: Vyd-vo ZDIA, 2016. – Vyp.66. – S.266–278.

9. Mel'nyk V. V. Formuvannja koncepcii' informacijnogo menedzmentu: sutnist', zadachi, osnovni naprjamy rozvytku / V. V. Mel'nyk // Gumanitarnyj visnyk Zaporiz'koi' derzhavnoi' inzhenernoi' akademii': [zb. nauk. pr.]. – Zaporizhzhja: Vyd-vo ZDIA, 2014. – Vyp.56. – S.208–217.

10. Mel'nyk V. V. Kul'tura buttja ljudyny jak sociokul'turnyj fenomen / V. V. Mel'nyk // Gumanitarnyj visnyk Zaporiz'koi' derzhavnoi' inzhenernoi' akademii': [zb. nauk. pr.]. – Zaporizhzhja: Vyd-vo ZDIA, 2015. – Vyp.60. – S.253–268.

11. Filozofija ljudyny jak shljah gumanizmu ta gidnosti u granychnomu butti suspil'stva: pidhid filozofs'koi' antropologii' ta metaantropologii': zbirnyk naukovyh prac'. Materialy Mizhnarodnoi' naukovo-praktychnoi' konferencii'. 30–31 bereznja 2015 r. / Za zag. red. Hamitova N. V. – Kyi'v: Vydavnytvo NPU imeni M. P. Dragomanova, 2015. – 150 s.

Melnyk V. V., PhD in Philosophy, Associate Professor of Department in management information and analytical activities and European Integration, National Pedagogical Dragomanov University (Ukraine, Kyiv), doc.v.melnik@mail.ru

Culture as the main factor of improvement of personality under the conditions of global social space: anthropological, ontological and axiological principles

The article deals with the essence of the culture and the crisis of spiritual phenomena, manifested in the culture in a globalized world, in particular, spiritual crisis is a crisis of social ideals and values that make up the core of the spiritual culture. Determined that the culture as an expression of anthropological, ontological and axiological principles is a system of forms, which provide the establishment of a human in the person provided by anthropological, ontological, axiological factors. The subject of research culture as a slice of social space, improve personality. Methods – sociological, anthropological, a system that allowed to reveal the culture as a slice of social space, improve personality. It is the essence of culture as the terms of realization of human multidimensionality in the face of deepening global challenges of our time, that represent the basis for the detection of inter-civilization communication and dialogue. The result of the study – disclosed terms of rethinking cultural and historical, philosophical and moral-axiological principles of arrangement and analyzes anthropological foundations of culture as the Foundation of human multidimensionality in the conditions of cultural globalization. Concluded that anthropological foundations of culture as the Foundation cut social space in terms of the reconfiguration of the global social space to ensure the establishment of conditions for self-realization of the person in terms of cultural globalization. Anthropological foundations of culture as the Foundation of the social section of self-realization of personality in terms of global social space is the most fundamental way of the human being as the basis of reality for the man. Ontology and axiological framework is a natural historical process directed to display the tribal entity the person choosing her capabilities as a man presents a set of common values, which abolish any law.

Keywords: man, the self-realization of personality, anthropological principles, ontological principles, axiological principles, the culture, the multidimensional character of the person, the global space.

УДК 791.43(47):572.026

Алієв Е. М.,
аспірант, ХНПУ ім. Г. С. Сковороди
(Україна, Харків), hamitalintop2016@gmail.com

ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ В УКРАЇНСЬКОМУ КІНЕМАТОГРАФІ

Висвітлено один із найголовніших аспектів українського кіно, а саме історичний. Наша держава є досить молодою, проте пережила та пройшла важкий шлях до своєї незалежності. Проте розвиток кіномистецтва та його аспектів почався за довго до незалежності. Маючи давню історію історичний аспект в кіноіндустрії займає провідне місце. Велика кількість фільмів показують різні епохи історії України, починаючи від найдавніших часів і до нашого часу. Залежність від інших держав, боротьба між самими українцями все це висвітлюється в сучасних фільмах, тому потім саме на історичний аспект з кожним роком зростає.

В даній статті досить ярко з прикладами фільмів різних десятиліть робиться аналіз історичного аспекту в українському кінематографі. І за весь час українці зняли не один десяток гарних фільмів, щоб висвітлити нашу з вами історію. Щоб ми зрозуміли якою ціною вона нам дісталась. Основною метою даної статті є показ та визначення чому історичні фільми відіграють важливу роль та займають провідне місце в українському кінематографі.

Ключові слова: сюжет, історія, кінематограф, кінострічки, пам'ять.

Історичний сюжет займає завжди велике значення в кіноіндустрії різних країн. Україна не є винятковою державою, тому що маючи велику історію, українцям є що показати усьому світу. Адже до історії своєї країни завжди є інтерес, саме кіно є тим чинником активізації патріотичних смислів, ідей та пробудження нації.

Кіномистецтво вбирає в себе всі досягнення людства, по-своєму трансформуючи і змінюючи їх. Без використання традиційних, що живуть століттями культурних символів неможливо включитися в лінію наступності культур, неможливо відчувати історію як єдиний процес, що має певне минуле і тільки тому – певна сьогоднішня і, головне, майбутнє. Ставлячись до кіномистецтва як до способу свого цілісного самовираження, людина завжди бачить у ньому засіб для забезпечення безсмертя всіх інших своїх досягнень. Історично значимі особистості та їхні справи оспівуються у фольклорі, будь-яке соціально значуща подія знаходить своє відображення в живописі або архітектурі, музиці або поезії, але в нашому суспільстві знаходить відображення в першу чергу в кіно.

Без мистецтва народ позбавлений історичної пам'яті, а без історичної пам'яті він вже втрачає свою національну цілісність.

Історія України це тяжкий шлях до своєї незалежності, в 20 столітті усе було під контролем радянського керівництва.

Першими кінострічками в Україні були «Наталка Полтавка», «Наймичка» і «Чарівник» створені на основі однойменних театральних вистав. Саме в першій стрічці знімалась Марія Заньковецька – видатна українська актриса. Далі були спроби, зняти історичний фільм «Богдан Хмельницький» на основі п'єси М. Старицького.

У 1922 році в Києві була відкрита київська кіностудія, вона була найбільш розвиненою з усіх що були в Радянському союзі. Пізніше вона дістала назву кіностудія Довженко. Якщо говорити про український кінематограф, то першою знаковою його постановкою був, звісно, Олександр Довженко. Саме його «Земля», «Звенигора» і «Арсенал» стали в Україні культовими, хоча навіть він не зміг уникнути суперечок із радянською владою через те, що не вказав у сценарії «Україна в огні» на визначну роль Сталіна в перемозі. Це вже потім з'явиться безліч імен, і кожне з них називатиме талановиту і впевнену у своїх починаннях людину, дорогу українському суспільству.

Українське кіно часів Другої світової війни, частково евакуйоване на схід, було переважно підпорядковане ідеологічним завданням воєнної доби. Разом з тим, в цей час були зняті і справжні кіно шедеври. До них можна віднести фільм «Радуга» Марка Донського за сценарієм Ванди Василевської, який з надзвичайною художньою силою передає трагедію окупованого фашистами українського села. Фільм отримав ряд міжнародних нагород, але, незважаючи на поширені чутки, так і не отримав «Оскар».

Хоча українські фільми 1945–53 рр. були обмежені жорсткими канонами «соціалістичного реалізму», їх велику цінність складають високий рівень акторської гри і високопрофесійні роботи кінооператорів.

За часів політичної «відлиги» другої половини 1950–х – поч. 60–х рр. стрімко зростає українська кінопродукція. З'являються фільми, які досі користуються великим

глядацьким успіхом: «Весна на Зарічній вулиці», «Спрага», «Іванна», «Сон», «За двома зайцями».

Український кінематограф 1960–70–х років представлений іменами світового значення: режисери Сергій Параджанов, Юрій Іллєнко, Леонід Осика, Микола Мащенко усі вони прославили українське кіно на світовій арені.

У цей час з'являються стрічки, які поклали початок унікальному феномену «українського поетичного кіно»: «Тіні забутих предків» Сергія Параджанова (1964), який отримав другу премію на 7 Міжнародному кінофестивалі в Аргентині, «Криниця для спраглих» Юрія Іллєнка (1965), «Камінний хрест» Леоніда Осики (1968), «Вірність» Петра Тодоровського (1965).

У роки «застою» в СРСР розгортається новий виток боротьби проти національної української культури. Знищуються українські установи, відбувається тотальна русифікація, проводиться методична та цілеспрямована травля українознавців, починаються хвилі арештів та серії політичних процесів.

Незважаючи на бюрократизм українського кіно процесу часів брежнєвської реакції в 1970–80 рр. з'являється ряд фільмів, створених сильними творчими особистостями [1].

Отже далі ми розберемо кілька історичних фільмів, знятих українцями для українців, на нашій Батьківщині.

Фільм «Коліїщина» 1933 року. Про боротьбу української бідноти проти польської шляхти і місцевих феодалів в XVIII ст.

У картині відображена спроба відобразити одну із сторінок визвольного руху на Україні – повстання Коліїв (кріпаків, ремісників і рибалок) проти сваволі феодалів і польської шляхти, яке завершилося жорстокою розправою російськими каральними експедиціями в 1768 році. Цей фільм показує одну з перших спроб українців стати незалежними та вільними людьми [2].

«Нескорений» 1950 року. Дана картина показує історію Західної України після другої світової війни. Про боротьбу українців на два фронти, а саме проти німецьких та більшовицьких військ. Цей фільм є досить відомим для тих хто захоплюється даною історією. Адже зараз популярність до історії УПА зростає [3].

«Україна в огні» 1967 року. Фільм був створений за мотивами кіноповісті Довженка «Україна в огні», яка була заборонена Сталіним в 1944 році. У ті часи кожен боявся сказати зайвого. Але були люди які не боялися говорити правду, і такою людиною був і Довженко. Його твір розповідала про дезертирство, перехід на фашистську сторону, про те що червоні війська програвали битви і так далі. Сталіну природно це не сподобалося і він заборонив її. Але час розставив все на свої місця і в 1967 році Юлія Солнцева зняла фільм Незабутнє за мотивами кіноповісті Довженка [4].

«Голод 1933» 1991 року. Фільм режисера Олесь Янчука, знятий в кращих традиціях українського поетичного кіно, фільм зачіпає страшну тему голодомору на Україні.

Але спочатку трохи історії. У 1932–1933 році урядом СРСР і керівництвом ВКП(б) на Україні була спланована і проведена злочинна акція по конфіскації зерна та інших продуктів харчування, що призвело до смерті 5 000 000 селян. При цьому держава мала в надлишки зерна, які в той час йшли на експорт за кордон. Факт масового

вбивства населення, голодом довгі роки не тільки замовчувався, але і всякі згадки про це були заборонені. І лише через багато років голодомор, був визнаний в усьому світі, як геноцид українського народу [5].

Говорячи про фільм «Богдан–Зиновій Хмельницький» відомого українського режисера Миколи Машенка, мимоволі згадуєш про польську кінострічку «Вогнем і мечем». Знову період козарлюга, війна України і Польщі, Богдан Хмельницький проти Яреми Вишневецького. Проблема лише в тому, що «Вогнем і мечем» – недосяжний пік якості для фільму «Богдан–Зиновій Хмельницький», незважаючи на те, що останній мав досить великі шанси і перспективи стати українським епічним блокбастером, які все–таки частково були реалізовані [6].

Фільм «Тарас Бульба» 2009 року, є тим фільмом, який ознаменував появу нового українського кіно. Адже зараз аудиторію цікавлять лише американські фантастичні фільми. А попит на історичні картини не великий. Проте дана кінострічка покорила серця багатьох українців. Тому що знімалась на Україні українцями для українців [7].

В останні кілька років на екрани вийшли стрічки пов'язані з подіями на Донбасі. Це такі як: «На лінії вогню», «Дебальцеве», «Аеропорт» та інші. Усі вони показують хронічки подій, в них присутні уривки зняті простими українцями. Тобто це фільми які знімаються не за рахунок країни, а за рахунок людей, на голому ентузіазмі молодих режисерів.

Кіно – це не просто картинка, не просто споглядання різних сюжетів і інтригуючих пригод, з героями яких глядач ототожнює себе, спостерігаючи їх з боку, кіно – наймасовіше з мистецтв, але ж чим більш масовим є мистецтво, тим більше на нього попит, тим вище повинні бути його критерії. Будь–які жанри, будь то комедія, драма, бойовик, якщо вони адресовані народу, повинні нести велике соціальне навантаження. А зараз і особливо історичні фільми. Тому на сучасному етапі хотілось, щоб кіно розглядалося не стільки потужним засобом індустріального розвитку, скільки, в більшій мірі, залишалось мистецтвом, яке створено, щоб робити нас кращими, розумнішими і добрішими [8, с. 55].

Отже, можна зробити висновок, щоб зрозуміти, чому в Україні знімають так багато історичних фільмів, потрібно вивчити історію країни. Адже її шлях досить тернистий, українці сотні років знаходились в залежності від інших народів та країн. Тому це пояснює такий попит саме на історичні фільми.

Список використаних джерел

1. История украинского кинематографа [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://film.ua/ru/shootinginukraine/history>
2. Фільм «Коліївщина» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ukrkino.ru/2015/02/koli%D1%97vshhina-1931/>
3. Фільм «Непокоренный» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.kino-teatr.ru/kino/movie/post/4424/annot/>
4. Фільм «Незабываемое» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.kinopoisk.ru/film/46430/>
5. Фільм «Голод 33» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://my-hit.org/film/10054/>
6. Фільм «Богдан Зиновий Хмельницкий» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://megogo.net/ru/view/12935-bogdan-zinoviy-hmelnickiy.html>
7. Фільм «Тарас Бульба» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.kinopoisk.ru/film/161104/>
8. Ядов В. А. Размышления о предмете кино. Социс, 2007. Дженкс Ч. А. // Современная западная философия: Словарь. – М., 2007.

References

1. Istorija ukrainskogo kinematografa [Jelektronnyj resurs]. – Rezhim dostupa: <https://film.ua/ru/shootinginukraine/history>
2. Fil'm «Koliiv'shhyina» [Jelektronnyj resurs]. – Rezhim dostupa: <http://ukrkino.ru/2015/02/koli%D1%97vshhina-1931/>
3. Fil'm «Nepokorennij» [Jelektronnyj resurs]. – Rezhim dostupa: <http://www.kino-teatr.ru/kino/movie/post/4424/annot/>
4. Fil'm «Nezabyvaemoe» [Jelektronnyj resurs]. – Rezhim dostupa: <https://www.kinopoisk.ru/film/46430/>
5. Fil'm «Golod 33» [Jelektronnyj resurs]. – Rezhim dostupa: <https://my-hit.org/film/10054/>
6. Fil'm «Bogdan Zinovij Hmel'nickij» [Jelektronnyj resurs]. – Rezhim dostupa: <http://megogo.net/ru/view/12935-bogdan-zinoviy-hmelnickiy.html>
7. Fil'm «Taras Bul'ba» [Jelektronnyj resurs]. – Rezhim dostupa: <https://www.kinopoisk.ru/film/161104/>
8. Jadov V. A. Razmyshlenija o predmete kino. Socis, 2007. Dzenks Ch. A. // Sovremennaja zapadnaja filosofija: Slovar'. – M., 2007.

Aliyev E. M., postgraduate student, KhNPU them G. S. Skovoroda (Ukraine, Kharkiv), hamitalintop2016@gmail.com

Historical aspect in Ukrainian cinematography

This article highlights one of the main aspects of Ukrainian cinema, namely historical. Our state is young enough, but it survived and passed a difficult way to independence. However, the development of cinematography and its aspects began long before independence. Having a long history, the historical aspect in the film industry took the leading place. A large number of films show different epochs of the history of Ukraine, beginning from ancient times to the present day. Dependence on other states, the struggle between the Ukrainians themselves, all these highlights in modern movies, therefore, the demand for the historical aspect is growing every year.

This article brightly enough with examples of films from different decades, make analysis of the historical aspect in Ukrainian cinematography. And for all the time Ukrainians have shot more than one dozen good films, to illuminate our history with you. So that we understood what price we paid for it. The main purpose of this article is to show and the definition of why historical films play an important role and occupy a leading place in Ukrainian cinematography.

Keywords: plot, history, cinematography, films, memory.

* * *

УДК УДК 001(091)

Бороздих Н. В.,
аспірантка відділу соціології та методології
науки, ДУ «ДНТПІН ім. Г. М. Доброва НАН України»
(Україна, Київ), natalia.borozdyh@ukr.net

ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ НАУКИ: РОЛЬ НАУКОВО–ТЕХНІЧНИХ МУЗЕЇВ

Науково–технічні музеї в усьому світі все більше набувають популярності і ваги серед музейних закладів. В Україні існує низка науково–технічних музеїв, як державних, так і відомчих, відкритих при різноманітних підприємствах і організаціях. Ці музеї виконують істотну соціально–культурну функцію – популяризацію науки та техніки. Важливу координуючу та методичну роль у цій справі відіграє Асоціація працівників музеїв технічного профілю.

Ключові слова: музеї, популяризація науки, науково–технічні музеї, науково–популяризаторська діяльність.

Серед засобів популяризації науки вагоме місце посідають науково–технічні музеї. Вони також виконують важливу соціально–культурну функцію, адже психологічно людина як особистість завжди відчуває себе у певній системі просторових, часових і соціальних координат. Тільки це надає їй можливість для самої себе визначити: хто я? Однак пам'ять може бути ненадійна, і тому існує прагнення спертися на певні матеріальні свідчення, що підтверджують дійсність даних соціально–історичних координат. Кожна людина розшукує, створює, збирає й зберігає такі матеріальні